

LIETUVOS
PROFESINIŲ
SĄJUNGŲ
KONFEDERACIJA

VEIKLOS ATASKAITA

2023 m.

Gerb. Tarybos nariai,

pirmiausiai noriu pasidžiaugti, kad gana gausiai susirinkom į spalio 13 d. protesto akciją. Eitynės Gedimino prospektu buvo įspūdingos ir parodė, kad susivieniję galime būti stipri jėga. Žinoma, visada norisi daugiau įsitraukimo ir solidarumo palaikant vieni kitų reikalavimus, nes labiau girdimi esame, kai kalbame vienu balsu, o ne paskirai. Juolab kad tik laiko klausimas, kada sukils reformų draskomo viešojo sektoriaus darbuotojai, vis labiau alinami dideliais fiziniais ir psichologiniais krūviais.

Todėl atėjo laikas ne tik kalbėti apie streikus ir jų liberalizavimą, bet ir imtis veiksmų. Nėra normalu, kai nuo reikalavimų įteikimo iki streiko pradžios praeina metai ir daugiau. Neatsitiktinai šiemet LPSK taryboje pradėsime diskutuoti ir formuluoti konkrečius pasiūlymus keičiant streikų paskelbimo tvarką. Lengva tikrai nebus, greičiausiai, neatsiras ir jokios politinės partijos (tik paskiri politikai), kuri palaikytų mūsų pasiūlymus, tačiau konsolidavus visą profsąjunginį judėjimą, manau, galime tikėtis rezultato.

Žinoma, kūrybiškumu taip pat galima apeiti sudėtingas streikų procedūras, kaip tai padarė Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojų profesinė sąjunga šiemet paskelbusi itališką streiką. Dirbdami griežtai tik pagal instrukcijas ir reglamentą, nevykdydami jokių papildomų uždavinių darbuotojai pasiekė to, ko reikalavo. Vis dėlto lengvesnės streiko procedūros atneštų daugiau gerovės į mūsų šalį, nes suteiktų gerokai silpnesnei darbo santykių pusei papildomų galių.

Reikia pasidžiaugti, kad mūsų organizacijos narystė auga, turime jau virš 50 tūkst. narių. Žinoma, tai daugiausiai viešojo sektoriaus sąskaita, čia nebloga motyvacija stoti į profsąjungą yra papildomos garantijos profsąjungų nariams, numatytos Nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje. Džiugu, kad kai kurias jų pavyko išplėsti net tik biudžetinėms, bet ir valstybės bei savivaldybių valdomoms įmonėms.

Taip pat noriu priminti, jog esu pasirengusi aplankyti kolektyvus visoje Lietuvoje ir diskutuoti, išklausti nuomonių ir argumentų įvairiais klausimais.

Šių metų ataskaitoje rasite informacijos, kokiais nacionalinės svarbos klausimais LPSK aktyviai teikė savo pastabas ir pasiūlymus, kas nuveikta Trišalėje taryboje, pristatoma jau penktą kartą pasirašoma Nacionalinė kolektyvinė sutartis, apžvelgiamos rengtos akcijos ir renginiai, viešinimo, tarptautinė bei projektinė veikla ir pasitikėjimo profsąjungomis tyrimas.

Pagarbiai

LPSK pirmininkė

Inga Ruginienė

Pensijų kaupimo sistemos tobulinimas

Sausio viduryje LPSK viešąją erdvę išjudino ydingos pensijų kaupimo sistemos tema. Ingos Ruginienės komentaras žiniasklaidoje „Kaupimas II pakopos privačiuose pensijų fonduose – šimtmečio afera“ sulaukė didelio rezonanso. Labiausiai kritikuotas automatinis darbuotojų įtraukimas į sistemą, kuris periodiškai kartojamas net ir žmogui jo atsisakius. Taip pat labai ydinga yra, kai žmogus negali iš sistemos pasitraukti iki kol sulauks pensinio amžiaus. Nepateisinamas ir kaupiančiųjų privačiuose fonduose rėmimas viešaisiais pinigais.

Kovo pradžioje 39 Seimo opozicijos nariai kreipėsi į Konstitucinį teismą dėl ydingos pensijų kaupimo II pakopoje sistemos. Konstitucinis teismas turėtų išaiškinti, ar Pensijų kaupimo įstatymas, nenumatantis sąlygos gyventojui nutraukti pensijų kaupimo sutartį, neprieštaruja Lietuvos Konstitucijai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM) kovo 13 d. spaudos konferencijoje pristatė kosmetinius pasiūlymus, kaip galima būtų sistemą keisti. LPSK juos kritikavo kaip nepakankamus, tačiau net ir jie neišvydo dienos šviesos teisės aktų projektų pavidalu.

Seime registruoti paskiri Seimo narių bei Prezidentūros Pensijų kaupimo įstatymo projektai, kurių daugumai Seimo rudens sesijoje nepritarta po pateikimo. Valdantieji tokius savo ėjimus motyvuoja tuo, jog laukiama Konstitucinio teismo verdikto.

Mokesčių reforma

Kovo 14 d. LPSK kreipėsi į Ministrę Pirmininkę Ingridą Šimonytę ragindama kuo greičiau socialiniams partneriams Trišalėje taryboje išsamioms diskusijoms pateikti pasiūlymus tiek numatomai mokesčių reformai, tiek pensijų kaupimo sistemai tobulinti.

LPSK kritikavo Vyriausybę, kad delsiama pristatyti mokestinę sistemos pakeitimų: „Tiek Pasaulio bankas, tiek Europos Komisija kritikuoja Lietuvos mokestinę sistemą, užstrigusią pereinamajame etape. Vos ne visus 2021 m. vyko diskusijos vadinamojoje Mokesčių darbo grupėje, tačiau galimų pakeitimų turinio niekas iki šiol nežino“, - teigiama LPSK rašte.

Pagaliau, kovo 21 d., ministerija spaudos konferencijoje pristatė mokestinių pasiūlymų paketą, o balandžio 11 d. LPSK Vyriausybei nusiuntė savo pastabas. LPSK išreiškė palaikymą siūlymui sumuoti skirtingas gyventojų pajams (darbo užmokestis, pajamos iš individualios veiklos, dividendai etc.) ir joms numatyti papildomus gyventojų pajamų mokesčio (GPM) tarifus. Papildomai LPSK siūlo 32 proc. GPM tarifą palikti sumuojamoms pajamoms, didesnėms nei 60

vidutinių šalies darbo užmokesčių (VDU) per metus. Kitas esminis LPSK pasiūlymas – sumažinti GPM tarifą iki 15 proc. darbo sutarčių pajamoms, kurios neviršija 35 tūkst. per metus. ([Daugiau informacijos](#)).

Visas mokestinių pasiūlymų paketas buvo pristatytas balandžio 12 d. neeiliniame Trišalės tarybos posėdyje, o finansų ministrė Gintarė Skaistė apie siūlomus pakeitimus skaitė pranešimą LPSK konferencijoje gegužės 12 d.

Tačiau rudenį buvo atsitraukta nuo sprendimo svarstyti visą mokesčių paketą Seimo rudens sesijoje, valdančioji koalicija nusprendė priiminėti paskirus teisės aktus, o pradėta buvo nuo nekilnojamojo turto mokesčio.

Nepasikentusios tokio delsimo virš 1000 nevyriausybinių organizacijų ir profesinių sąjungų kartu su mokslininkais parengė viešą kreipimąsi „Dėl mokesčių reformos ir viešųjų paslaugų finansavimo“.

„Palaikome bendrą mokesčių reformos kryptį, ypač siekiant apjungti visų rūšių pajamas ir vienodinti gyventojų pajamų mokesčio tarifus skirtingoms veikloms. Taip būtų mažinamas mokestinis arbitražas ir siekiama socialiai teisingesnių mokesčių. Tačiau manome, kad būtina įgyvendinti ryžtingesnę reformą, siekiant didesnio viešųjų paslaugų finansavimo“, – teigiama kreipimesi. Jame siūloma:

- ✎ iš esmės peržiūrėti nepagrįstai didelį kiekį mokestinių lengvatų ir jas naikinti;
- ✎ apjungiant įvairių šaltinių (arba rūšių) apmokestinamąsias pajamas, siūlome grįžti prie aukštesnio tarifo taikymo;
- ✎ didinti GPM progresyvumą, įvedant papildomus mokestinius laiptelius;
- ✎ apmokestinti prabangią nuosavybę ir prabangos prekes;
- ✎ labiau kontroliuoti pridėtinės vertės mokesčio (PVM) grobstymą ir griežtinti atsakomybę už šešėlinę veiklą.

Kreipimasis visuomenei pristatytas spaudos konferencijoje lapkričio 8 d. ([Daugiau informacijos](#)).

Biudžetinio sektoriaus darbuotojų atlygio tvarkos keitimas

Rugsėjo pradžioje SADM pateikė derinti keturis įstatymų projektus, susijusius su valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų apmokėjimo tvarka. Profesines sąjungas nustebino ir papiktino toks elgesys, nes projektus Socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė pažeidžiant europinio socialinio dialogo principus, t. y. nederinant ir neaptarus šių pataisų su darbuotojų atstovais –

profesinėmis sąjungomis. Be to, parengtiems įstatymų projektams išstudijuoti ir pateikti deramai apsvarstytus savo pasiūlymus profesinėms sąjungoms skirtas neproporcingai trumpas laikotarpis.

Rugsėjo 9 d. trys profesinių sąjungų centrai kreipėsi į ministrę Moniką Navickienę reikalaudami susitikimo.

Netrukus po to buvo surengtas nuotolinis susitikimas išklausti pastaboms, prie kurio buvo prisijungę virš 100 dalyvių iš įvairiausių suinteresuotų organizacijų ir įstaigų ([daugiau informacijos](#)). Vėliau įvyko ir antrasis panašus susitikimas, taip pat buvo siųstas ir LPSK raštas su pastabomis ir pasiūlymais, tačiau galutiniame variante praktiškai į jas nebuvo atsižvelgta. Projektai priimti svarstyti Seime, svarstomi komitetuose, kuriems LPSK pateikė savo pasiūlymus ir pastabas.

DARBAS TRIŠALĖJE TARYBOJE

Lietuvos trišalėje taryboje Konfederacijai atstovauja: LPSK pirmininkė Inga Ruginienė, Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininkė Dalia Jakutavičė ir Lietuvos geležinkelių profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkas Artūras Černiauskas; pakaitiniai nariai: Lietuvos maistininkų profesinės sąjungos pirmininkas Raimondas Tamošauskas, Paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas Aleksandras Posochovas ir Valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkė Irena Petraitienė.

Sustiprėjus Trišalės tarybos įtakai įstatymų leidyboje, įsitvirtino tokia praktika, kai visi tiek Vyriausybėje, tiek Seime rengiami teisės aktų projektai, susiję su darbo santykiais (daugiausiai – Darbo kodekso pakeitimai), perduodami svarstyti Trišalei tarybai ir laukiama jos išvadų.

Profesinių sąjungų pozicija Trišalės tarybos darbotvarkių klausimais derinama susitikimuose prieš posėdžius. Esant poreikiui sutarimo ieškoma ir dvišaliu formatu: susitinkama atskirai su darbdavių ar Vyriausybės pusei atstovaujančiais asmenimis.

Gegužės 5 d. įvykusiame neeiliniame Lietuvos trišalės tarybos posėdyje apsiektas istorinis susitarimas dėl minimalios mėnesio algos (MMA) nustatymo 2024 m. Iki šiol diskutuojant dėl MMA dažniausi buvo fiksuojamos skirtingos darbdavių ir profesinių sąjungų pozicijos, o galutinį sprendimą priimdavo Vyriausybė. Susitarta, kad MMA bus 924 eurai, o pritaikius 20 proc. didesnį NPD į rankas gaunančiajam MMA ji bus 709 eurai.

Trišalėje taryboje taip pat svarstyta:

- ☞ siūlymas, kad dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų kasmetinio indeksavimo ir apmokėjimo tvarka būtų nustatyta Vyriausybės, o konkretūs dienpinigių dydžiai ir jų mažinimo kriterijai būtų nurodyti darbo sutartyje;
- ☞ Teisingumo ministerijos inicijuota diskusija dėl išskaitų (išieškojimo) iš dienpinigių;
- ☞ Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo pataisa, kuria siūloma į privalomai sveikatą turinčių patikrinti asmenų sąrašą įrašyti ir turinčiuosius dalyvauti prevencinėse programose, kurių išlaidos kompensuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo;
- ☞ Europos Komisijos (EK) atstovybės Lietuvoje vadovo Mariaus Vaščegos pristatytas EK pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl socialinio dialogo stiprinimo Europos Sąjungoje projekto;
- ☞ Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijos Lietuvai dėl mokesčių sistemos tobulinimo;
- ☞ Įstatymų projektai, kurių tikslas – sumažinti nelegaliai dirbančių asmenų mastą Lietuvoje, patikslinti atskirų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių ir išmokos iš užsienio pritrauktiems darbuotojams reglamentavimo nuostatas;
- ☞ Laikinojo solidarumo įnašo įstatymo projektas;
- ☞ informacija apie pensijų kaupimo sistemos pokyčius;
- ☞ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasiūlymai kovai su nelegaliu darbu;
- ☞ SADM pasiūlymas, kuriuo siekiama sumažinti darbuotojų saugos ir sveikatos pažeidimų ir mirtinų bei sunkių nelaimingų atsitikimų darbe mastą Lietuvoje, ypač statybvietėse;
- ☞ kultūros darbuotojų problemos.

NACIONALINĖ KOLEKTYVINĖ SUTARTIS

Spalio 12 d. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje pasirašytas susitarimas dėl Nacionalinės kolektyvinės sutarties atnaujinimo. Ją pasirašė trijų nacionalinių profesinių sąjungų centrų vadovai ir ministrė Monika Navickienė. Derybos dėl sutarties vyko nuo birželio mėnesio, joje pavyko išplėsti darbuotojų, kuriems taikomos papildomos garantijos, ratą.

Nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje nustatytos 2 mokamų atostogų dienos savišvietai arba savanorystei anksčiau buvo taikomos tik biudžetinių įstaigų darbuotojams – profesinių sąjungų

nariams (maždaug 34 tūkst.). Dabar jos bus taikomos ir valstybės, savivaldybės valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų darbuotojams. Iš viso Nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje įtvirtinti darbo sąlygų privalumai liečia apie 58 tūkst. profesinėms sąjungoms priklausančių Lietuvos darbuotojų.

Papildomos kasmetinės atostogos savišvietai arba savanorystei. Pagal Darbo kodeksą darbuotojams už savišvietos dienas nėra apmokama, nebent kolektyvinėse sutartyse ar šalių susitarimu susitarta kitaip.

Nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje nustatyta, kad profesinių sąjungų nariai trejus metus, kol galios sutartis, galės išeiti 2 darbo dienomis ilgesnių atostogų savišvietai arba savanorystei ir už jas yra apmokama.

Papildomas atostogas išnaudoti reikia per 2023 – 2025 metus. Jeigu papildomos dienos nepanaudojamos per šį laikotarpį, jos negali būti kaupiamos. Tačiau darbuotojui išeinant iš darbo arba atleidžiant jį įstatymų nustatytais pagrindais, už nepanaudotas atostogas turi būti kompensuojama proporcingai tais metais dirbtam laikotarpiui.

Atostogos mokymuisi. Pagal Darbo kodeksą ilgiau nei 5 metus darbovietėje išdirbusiam darbuotojui, kuris mokosi pagal formaliojo švietimo programą, darbdavys turi suteikti iki 10 darbo dienų mokymosi atostogų per metus, už jas mokant ne mažiau nei pusę vidutinio darbuotojo darbo užmokesčio.

Tokį pat laiką išdirbusiam darbuotojui, kuris dalyvauja neformaliojo suaugusiųjų švietimo programose, mokymosi atostogos gali būti suteikiamos iki 5 darbo dienų per metus, bet per jas ne mažiau nei pusė darbuotojo vidutinio atlyginimo mokama tik tais atvejais, kai neformalusis mokymasis yra tiesiogiai susijęs su darbuotojo kvalifikacijos kėlimu.

Tuo metu pernai pasirašytoje Nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje fiksuota, kad sutartį pasirašiusių profesinių sąjungų nariams 5 metų taisyklė nėra taikoma, o apmokėjimas už mokymosi atostogas gali būti dosnesnis. Tai reiškia, kad darbuotojams, kurie mokosi pagal formaliojo švietimo programas arba dalyvauja neformaliojo suaugusiųjų švietimo programose, taip pat už dienas, kai profesinės sąjungos narys kelia kvalifikaciją, suderinęs su tiesioginiu vadovu, gali būti suteikiamos iki 10 darbo dienų mokymosi atostogos, mokant jiems vidutinį darbuotojo darbo užmokestį, arba iki 20 darbo dienų, apmokant pusę darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio. Profesinės sąjungos narys turi pasirinkti iki 10 darbo dienų arba iki 20 darbo dienų mokymosi atostogas. Norint pasinaudoti šia galimybe, darbdaviui reikia pristatyti pažymą apie mokymąsi.

Dienos sveikatai gerinti. Profesinės sąjungos narys, pasijutęs prastai ar susirgęs, gali pasinaudoti atostogomis iki 5 dienų sveikatai gerinti, mokant už jas jo vidutinį darbo užmokestį.

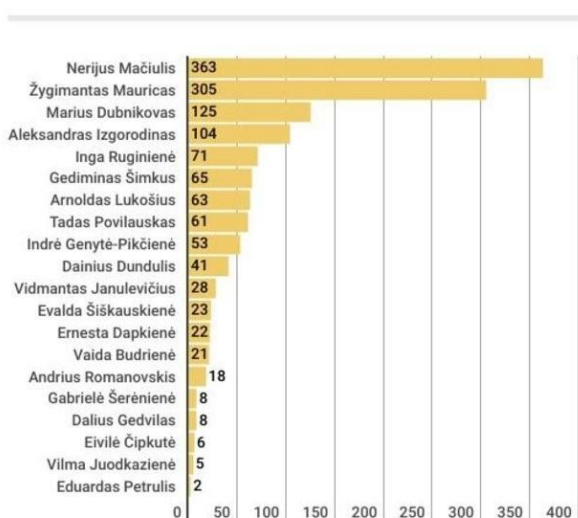
NACIONALINĖS KOLEKTYVINĖS SUTARTIES TEKSTAS IR JOS PRIEDAI (ĮSTAIGŲ (1 PRIEDAS), ĮMONIŲ (2 PRIEDAS), KURIŲ DARBUOTOJAMS TAIKOMOS PAPILDOMOS GARANTIJOS, SĄRAŠAS).

JVAIZDŽIO FORMAVIMAS IR KOMUNIKACIJA

Per metus išplatinta 16 pranešimų spaudai, 6 Ingos Ruginienės komentarai, iš kurių didžiausio rezonanso sulaukė pensijų kaupimo sistemos kritika. LPSK pirmininkė nuolat kviečiama

komentuoti įvairias su darbuotojų teisėmis susijusias aktualijas, dalyvauja tiesioginėse ir netiesioginėse televizijos, radijo kanalų bei naujienų portalų laidos. Individualius jos interviu ėmė tokio solidžios žiniasklaidos priemonės kaip „Žinių radijas“ ir „Verslo žinios“.

KANTAR VERSLO NUOMONĖS LYDERIAI [TAKOS INDEKSAS TOP20

Šaltinis: Kantar, 2023

Jau ne pirmus metus Konfederacijos vadovė neiškrenta iš „Kantar“ sudaromo verslo lyderių dešimtuko, šiemet pagal citatų skaičių žiniasklaidoje ji buvo penkta.

Gegužės 1-ąją šiemet surengėme eitynes Kaune „Turime teisę atsikvėpti“, kuriomis atkreiptas dėmesys į augančius darbuotojų darbo krūvius, jų fizinę ir psichinę sveikatą. ([Daugiau informacijos](#))

Gegužės 12 d. įvyko LPSK surengta **konferencija „Kiek valstybės turėtų būti valstybėje“**. Pranešimus joje skaitė finansų ministrė Gintarė Skaistė, Seimo narys Tomas Tomilinas, Prezidento vyriausioji patarėja Irena Segalovičienė, VDU Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto dekanas prof. Šarūnas Liekis. ([Konferencijos medžiaga](#))

Rugpjūčio 26 d. LPSK komanda jau trečiąjį kartą dalyvavo **diskusijų festivalyje „Būtent!“**. Šį kartą LPSK erdvėje žmonės ne tik galėjo pasikonsultuoti teisių darbe ir profsąjungų klausimais, turėjo galimybę pasitikrinti darbo teisės žinias, sužaisti išlikimo žaidimą. Renginį aplankė daugiau nei 5 tūkst. žmonių. LPSK pirmininkė Inga Ruginienė taip pat dalyvavo vienoje iš festivalio diskusijų – „Kas atsakingas už Lietuvos virsmą? (Verslas, valdžia, žmogus?)“.

Spalio 13 d. įvyko trijų nacionalinių profesinių sąjungų centrų **mitingas ir eitynės**, kuriose dalyvavo apie 600 žmonių. Prieš tai šalies vadovams išsiųsti mitingo [reikalavimai](#).

Digitalizuotas 2019 m. su psichologu Andriumi Kaluginu sukurtas [psichologinis testas „Ar sėdi savam soste“](#). Taip pat [sukurta platforma](#) norintiems daugiau sužinoti apie profesines sąjungas. O naryste profesinėse sąjungose besidomintys žmonės ten gali palikti savo kontaktus. Su jais kontaktuojame pasiūlydami galimybes jungtis prie šakinių organizacijų.

Aktyvus darbas socialiniuose tinkluose LPSK feisbuko paskyros gerbėjų ratą „išaugino“ iki beveik 12 tūkst. sekėjų. Vis sugalvojame naujų rubrikų, neseniai šalia naudingų patarimų rubrikos atsirado „Gėdos lenta“, kurioje gėdinami prieš darbuotojų teises pasisakantys verslų atstovai.

Toliau teikiamos pirminės konsultacijos dėl teisių darbe visiems besikreipiantiems telefonu, el. paštu, per įsikię tinklalapyje bei feisbuke. Per metus suteikta apie kelis šimtus konsultacijų.

TARPTAUTINĖ VEIKLA

LPSK yra įvairių tarptautinių organizacijų narė ir aktyviai dalyvauja jų veikloje. Priklausome **Tarptautinei profesinių sąjungų konfederacijai (ITUC)**, jos **Visaeuropinio regiono tarybai (PERC)**, **Europos profesinių sąjungų konfederacijai (ETUC)** ir **Baltijos jūros profesinių sąjungų tinklui (BASTUN)**.

LPSK taip pat bendradarbiauja su **Tarptautine darbo organizacija (ILO)**, Baltijos šalių profesinių sąjungų centrais (**Baltijos šalių profesinių sąjungų taryba**), taip pat su profsąjunginėmis organizacijomis – **Šiaurės šalių profesinių sąjungų taryba (NFS)** bei įvairių šalių profesinių sąjungų centrais. Be to, reguliariai vyksta susitikimai su **Tarptautinio valiutos fondo (IMF)** bei **Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD)** atstovais.

Šiomet LPSK tarptautinio sekretoriaus pozicijoje Vaivą Sapetkaitę pakeitė Aušra Januškevičiūtė. Reguliariai dalyvauta svarbiausiuose organizacijų, kurioms priklauso LPSK, posėdžiuose ir renginiuose. LPSK šakų nariai dalyvauja Europos profesinių sąjungų instituto (ETUI) veiklose bei įvairaus formato mokymuose.

Svarbiausi pastarųjų metų tarptautiniai renginiai:

- 📄 15-asis **ETUC Kongresas Berlyne** gegužės 23-26 d. Jame Inga Ruginienė išrinkta organizacijos viceprezidente ([Daugiau informacijos](#));
- 📄 **susitikimas su Švedijos profesinių sąjungų konfederacija (LO)** kartu su kitų Baltijos šalių atstovais Stokholme ([Daugiau informacijos](#));
- 📄 LPSK surengė **Baltijos šalių profesinių sąjungų tarybos susitikimą** Vilniuje rugsėjo 12 d. ([Daugiau informacijos](#));
- 📄 prisidėta prie **BASTUN rudens susitikimo Vilniuje** lapkričio 21 d. organizavimo;
- 📄 **susitikimas Seime su Tarptautinės darbo organizacijos atstovais** balandžio 17 d. ([Daugiau informacijos](#)).

LPSK atstovai aktyviai dalyvauja ETUC komitetų veikloje, posėdžiuose ir kituose renginiuose, taip pat Europos profesinių sąjungų instituto renginiuose bei įvairaus formato mokymuose. LPSK atstovai priklauso šiems ETUC komitetams:

- 📄 Kolektyvinių derybų ir atlyginimų koordinavimo
- 📄 Ekonomikos
- 📄 Sveikatos ir saugos
- 📄 Teisingo perėjimo
- 📄 Migracijos ir įtraukimo

- ☒ Spaudos, komunikacijos ir kampanijų
- ☒ Kokybiško įsidarbinimo ir darbo rinkos
- ☒ Regioninės, ekonominės ir socialinės sanglaudos
- ☒ Socialinio dialogo
- ☒ Socialinės apsaugos ir pensijų
- ☒ Prekybos ir išorinių ryšių
- ☒ Fundamentalių teisių ir vidaus rinkos teisėkūros
- ☒ Mokymų ir įgūdžių
- ☒ Darbuotojų dalyvavimo ir įmonių politikos

LPSK aktyviai prisideda prie įvairių ETUC iniciatyvų, todėl mūsų veikla atsispindi ETUC puslapyje, apie ją sužino ir kitų valstybių nariai (pavyzdžiui, [solidarumo akcija](#) su persekiojamais Prancūzijos profesinių sąjungų nariais, spalio 12 d. [eiseną ir mitingą](#)).

LPSK dalyvauja diskusijose dėl ES direktyvų priėmimo ir įgyvendinimo, turi savo atstovų keliose *ad-hoc* darbo grupėse (Direktyva dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio, Direktyva dėl darbo užmokesčio skaidrumo, Direktyva dėl Europos darbo tarybų bei kita). Dalyvauta įvairiose socialinių partnerių konsultacijose, susitikimuose su svarbių ES institucijų atstovais; tarp jų – dėl Europos semestro, Europos socialinių teisių ramsčio, socialinio dialogo situacijos bei kita.

LPSK atstovai taip pat dalyvavo šiuose dariniuose prie Europos Komisijos:

- ☒ Europos socialinio fondo komitete
- ☒ Laisvo asmenų judėjimo patariamajame komitete
- ☒ Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fonde
- ☒ Eurofound
- ☒ Europos saugos, higienos ir sveikatos darbe patariamajame komitete
- ☒ Socialinės apsaugos sistemų koordinavimo patariamajame komitete
- ☒ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitete
- ☒ Europos profesinio mokymo plėtros centre

Informacija apie profesinėms sąjungoms aktualius tarptautinius pokyčius ir aktualijas nuolat skelbiama LPSK puslapyje, socialiniuose tinkluose (nuolat atnaujinama su tarptautiniais reikalais dirbančių LPSK atstovų feisbuko grupė), LPSK vidinei komunikacijai rengiama tarptautinių profesinėms sąjungoms aktualių naujienų santrauka, taip pat – rekomenduotinių tarptautinių renginių sąrašai.

PROJEKTAI

Įgyvendintas ETUC projektas „PROFESINĖS SĄJUNGOS UŽ TEISINGĄ ATKŪRIMĄ“.

Europos profesinių sąjungų konfederacija inicijavo finansavimą stiprinti profesinių sąjungų vaidmeniui švelninant COVID-19 krizės sukeltą poveikį. Projektas pradėtas vykdyti 2022 sausį ir po pratęsimo buvo užbaigtas 2023 rugsėjį.

Pasiekti visi numatyti projekto tikslai: profesinių sąjunga skaitmenizavimasis; profesinių sąjungų informuotumas, matomumas, pasiekiamumas bei gebėjimus stiprinančios veiklos; socialinio dialogo ir kolektyvinių derybų stiprinimas ypatingą dėmesį skiriant nacionaliniams atkūrimo planams; laipsniškas perėjimas prie ekologiškumo ir skaitmenizavimo. Pasiekimais galima įsitikinti pagal įgyvendintas darbo plano veiklas.

Projekto rezultatai buvo sėkmingai pristatyti finalinėje tarptautinėje ETUC konferencijoje Briuselyje, vykusioje lapkričio 8-9 dienomis, ir susilaukė didelio susidomėjimo įvykdytomis veiklomis.

Įvykdytos visos projekto darbo plano veiklos, be to, gautas papildomas finansavimas e-mokymų platformos sukūrimui, kurią planuojame paleisti viešai dar šiais metais.

Visą projekto laikotarpį buvo periodiškai vykdoma gyventojų apklausa „Kaip žmonės pasitiki profsąjungomis“. Birželio mėnesį buvo įvykdytas išsamesnis tyrimas apie profesines sąjungas. Šį tyrimą atliko UAB „Baltijos tyrimai“ (žr. 13 p.).

Gegužės mėnesį surengta konferencija „Kiek valstybės turi būti valstybėje“. Rugsėjo mėnesį įvyko komunikacijos socialiniuose tinkluose mokymai LPSK valdybos nariams. Pagal projektą periodiškai buvo kuriama ir gaminama informacinė medžiaga, kuria buvo dalinamasi Konfederacijos feisbuko paskyroje.

Sukurtos 5 tinklalaidės „Darbe kaip darbe“, sukurti 3 videoklipai, skirti didinti profesinių sąjungų žinomumą ir įvaizdį, visa tai galite rasti [LPSK Youtube kanale](#).

Buvo sukurta 15 informacinių audioklipų, kurie buvo transliuojami regionų radijo stotyse. Taip pat jų galima klausytis naujoje LPSK Spotify paskyroje, rubrikoje „[Profesinės sąjungos pataria](#)“.

Visa tai daro profsąjungas labiau matomas, o skirtingi kanalai leidžia pasiekti daugiau skirtingų žmonių.

Taip pat, kaip viso šio didelio tarptautinio ETUC projekto dalis, pas mus surengtas jų organizuojamas seminaras „Skaitmeninių profsąjungų gebėjimų stiprinimas“. Iš viso buvo surengti 5 tokie seminarai, suskirstyti pagal regionus. Mes sutikome, kad mūsų regiono seminaras vyktų Lietuvoje ir prisidėjome prie jo organizavimo. Spalio 2-3 dienomis Vilniuje įvykusiame seminare savo pranešimus skaitė net 3 pranešėjai iš Lietuvos, 2 iš jų yra LPSK valdybos nariai.

Per šiuos metus pateiktos dar 8 paraiškos projektams/veikloms:

Data	Institucija	Programa/institucija	Projektas
2023.02.20	F. Eberto fondas	Parama stiprinti profesines sąjungas	Videoklipas 0,6
2023.02.20	F. Eberto fondas	Parama stiprinti profesines sąjungas	LPSK IR LSDP KONFERENCIJA
2023.02.20	F. Eberto fondas	Parama stiprinti profesines sąjungas	ROKAS (MUZIKA) UŽ PROFSĄJUNGAS
2023.02.20	F. Eberto fondas	Parama stiprinti profesines sąjungas	JAUNIMO KONFERENCIJA
2023.02.20	F. Eberto fondas	Parama stiprinti profesines sąjungas	BALTIJOS ŠALIŲ ASAMBLĖJA
2023.02.23	ES	Erasmus+ Suaugusių mobilumas	Žmonės su negalia darbo rinkoje - laimi visi
2023.05.03	ETUC	Tarptautiniai veiksmai prieglobsčio, migracijos ir integracijos srityse	Teisinės pagalbos tinklas migrantams
2023.11.27	SADM	Įtraukios darbo rinkos plėtros programos pažangos priemonė „Skatinti socialinių partnerių įgalinimą dalyvauti socialiniame dialoge“	Vystyti socialinį dialogą, siekiant kurti kokybiškas darbo vietas ir didinti konkurencingumą

Du iš jų jau yra įgyvendinti.

Sukurtas videoklipas, skirtas surinkti iš gyventojų 0,6 % GPM. Klipas visą balandžio mėnesį buvo transliuojamas 10 didžiųjų Lietuvos miestų viešajame transporte. Dėl to šiemet pavyko surinkti rekordinę sumą pinigų.

Taip pat jau įvyko Baltijos šalių asamblėja.

Laimėtas Erasmus+ Suaugusių mobilumo programos projektas „ŽMONĖS SU NEGALIA DARBO RINKOJE - LAIMI VISI“. Šis projektas startavo šių metų rugsėjo 1 dieną ir baigsis 2024 metų rugpjūčio 31 dieną. Į projekto veiklas įtraukti Lietuvos neįgalųjų profesinės sąjungos „Palaikymas“ nariai.

Laimėtas programos **„TARPTAUTINIAI VEIKSMAI PRIEGLOBSČIO, MIGRACIJOS IR INTEGRACIJOS SRITYSE“** projektas (kartu su ETUC).

LPSK taip pat atrinkta tapti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos partneriu, įgyvendinant projektą **„VYSTYTI SOCIALINĮ DIALOGĄ, SIEKiant kurti kokybiškas darbo vietas ir didinti konkurencingumą“**. Projekto vykdymo laikotarpis: 2024-2027 m.

APKLAUSA

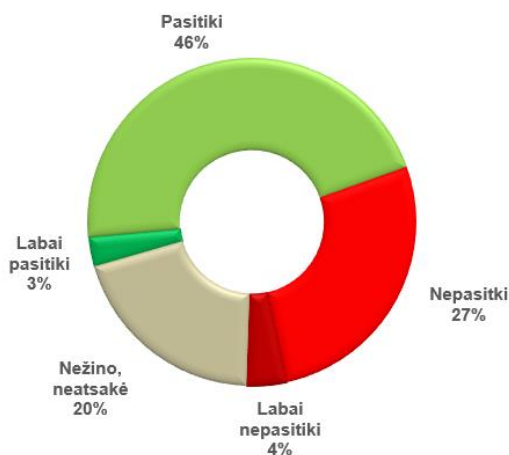
Kaip parodė 2023 m. rugsėjį Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos užsakymu atlikta „Baltijos tyrimų“ apklausa, kas antras (49%) suaugęs Lietuvos gyventojas pasitiki profesinėmis sąjungomis (3% labai pasitiki ir 46% pasitiki), o trys iš dešimties (31%) profsąjungomis nepasitiki (4% labai nepasitiki ir 27% nepasitiki). Penktadalis (20%) apklaustųjų neturėjo nuomonės apie šią instituciją.

PASITIKĖJIMAS PROFESINĖMIS SĄJUNGOMIS

6

PASAKYKITE, AR JŪS PASITIKITE AR NEPASITIKITE PROFESINĖMIS SĄJUNGOMIS?
(%)

Visi 18 metų ir vyresni Lietuvos gyventojai, N = 1023 (%)

Lietuvos gyventojų apklausa, 2023 m. rugsėjis

BALTIJOS TYRIMAI

The Gallup Organization

Per paskutinį ketvirtį (lyginant su 2023 m. birželio tyrimu) pasitikinčių profesinėmis sąjungomis padaugėjo 4 procentiniais punktais (nuo 45% iki 49%). Paskutinį kartą tokie aukšti profesinių sąjungų vertinimai (49% pasitiki) buvo prieš daugiau nei 7 metus (2016 m. kovo mėnesį – tada 49% jomis pasitikėjo, 34% nepasitikėjo, 17% neturėjo nuomonės).

Teigiamų ir neigiamų vertinimų santykis 2023 m. rugsėjį – plus 18, 2023 m. birželį – plus 10, 2023 m. vasarį – plus 9, o prieš 2 metus (2021 m. rugsėjį) buvo plus 4 (43% tada pasitikėjo, 39% nepasitikėjo, o 18% neturėjo nuomonės).

„Baltijos tyrimų“ kompanija pasitikėjimą profesinėmis sąjungomis analizuoja jau 23 metus (nuo 2000 m. gegužės). Per šį laikotarpį galima išskirti kelis periodus: nuo 2000 m. iki 2007 m. pabaigos Lietuvos gyventojai šia institucija daugiau nepasitikėjo, nei pasitikėjo, 2008 – 2009 metais gyventojai profsąjungomis labiau pasitikėjo, nei nepasitikėjo, 2010–2017 metais nebuvo

aiškos vertinimo tendencijos, o nuo 2018 m. pabaigos beveik visą laiką gyventojai profsąjungomis labiau pasitiki, nei nepasitiki. Daugiausiai pasitikinčių buvo 2009 m. birželį (tada 51% pasitikėjo ir 30% nepasitikėjo), o mažiausiai pasitikinčių buvo 2002 m. vasarį (tada 20% pasitikėjo, 37% nepasitikėjo ir 43% neturėjo apie jas nuomonės).

Profsąjungomis daugiau pasitiki miestų gyventojai, vadovai bei specialistai ir tarnautojai, dirbantys valstybiniame sektoriuje (58%), dešiniųjų pažiūrų respondentai (58%).

Šia institucija daugiau nepasitiki 30-49 metų žmonės, kaimo gyventojai, bedarbiai ir namų šeimininkės bei darbininkai ir ūkininkai, lenkų tautybės gyventojai (58%).

Per paskutinį ketvirtį (lyginant su birželiu) įvykę didžiausi pokyčiai: 18 – 29 metų jaunimo grupėje pasitikinčių padidėjo 13 proc. punktų, tarp gyvenančių mažesniuose miestuose padidėjo 12 proc. punktų, tarp dirbančių valstybiniame sektoriuje padidėjo 12 proc. punktų, tarp vadovų padidėjo 15 proc. punktų, tarp pensininkų ir darbininkų bei ūkininkų – 6 proc. punktais.

JAUNIMO CENTRO ATASKAITA

Renginiai Lietuvoje:

rugpjūčio 4-5 dienomis įvyko rinkiminė konferencija Kernavėje, kurioje Jaunimo centro pirmininke perrinkta Alina Tankeliun ir tarybos narys Danielius Tučkovskij, išrinkti nauji tarybos nariai: Antanas Urna, Mažena Valavičienė, Deividas Petreikis bei Inga Vidžiūnaitė. Renginyje taip pat buvo pranešimas apie viešąjį kalbėjimą, diskutuota apie jaunimo pritraukimo strategijas.

Rugsėjo 8-9 dienomis Plungėje įvyko Vičiūnų fabriko jaunimo komiteto ir „Philip Morris Lietuva“ profesinės sąjungos jaunimo mokymai apie profesines sąjungas, viešąjį kalbėjimą.

Lapkričio 10 dieną Vilniuje įvyko Pramonės profesinių sąjungų federacijos jaunimo centro rinkiminė konferencija. Pirmininke išrinkta Justina Šmaižienė. Konferencijoje diskutuota apie tai, kodėl verta vienytis į profesines sąjungas, semtasi žinių apie derybas ir lyderystę, įvyko panelinė diskusija apie tai, kaip profesinė sąjunga gali tapti tramplinu į sėkmę.

Lapkričio 16-17 dienomis Jaunimo centro pirmininkė Alina Tankeliun dalyvavo Maistininkų profesinės sąjungos moterų renginyje Plungėje. Kalbėta apie lyčių lygybę darbo vietoje, kolektyvines sutartis, derybinius įgūdžius, moterų judėjimą profesinėse sąjungose.

Jaunimo centro atstovai dalyvavo Gegužės pirmosios eisenoje Kaune, protesto akcijoje spalio 13 d.

Tarptautiniai renginiai:

vasario 7-10 dienomis Ispanijoje, Tolede, įvyko ETUC jaunimo savaitė. Temos: neofašizmas ir kova su juo, Italijos, Ispanijos ir Vokietijos pavyzdžiai; populizmas ir jaunimas.

Gegužės 4-5 dienomis įvyko Europos viešųjų paslaugų profesinių sąjungų federacijos (EPSU) jaunimo valdybos susitikimas Vilniuje. Temos: darbuotojų organizavimas, priemonės problemų sprendimui ir profesinių sąjungų stiprinimui.

Gegužės 19-21 dienomis įvyko ETUC jaunimo renginys Vokietijoje, Berlyne. Temos: profesinių sąjungų jaunimo įgalinimas; kampanija prieš neapmokamą pameistrystę; jaunimo kvota tarptautiniuose renginiuose.

Gegužės 22-26 dienomis ETUC kongresas Berlyne.

Rugpjūčio 24-26 dienomis Baltijos šalių jaunimo forumas Latvijoje, Rygoje. Temos: jaunimas ir kokybė darbiname gyvenime; perdegimas darbe, darbinio ir asmeninio gyvenimo atskyrimas; komunikacijos mokymai.

Rugsėjo 26-29 dienomis EPSU jaunimo suvažiavimas Bulgarijoje, Sofijoje. Temos: naujų narių pritraukimo strategijos; kitų šalių praktikos, galių jaunimui suteikimas ir lyderių mokymas.

Gruodžio 12 dieną – demonstracija ir ETUC jaunimo susirinkimas Belgijoje, Briuselyje.